

A MAGYAR

TUDOMÁNYOS AKADEMIA

MUNKÁLÓDÁSAIRÓL

S PÉNZTÁRA MIBENLÉTÉRŐL

1859-ben

JELENTÉSE

AZ IGAZGATÓ TANÁCSNAK.

PEST.

EMICH GUSZTÁV NYOMTATÁSA.

M. DCCC. LIX.

A MAGYAR

TUDOMÁNYOS AKADEMIA

MUNKÁDASÁRÓL

S PENNT. / M. AKADEMIA

M. AKADEMIA
KÖNYVTÁRA

1858-ban

LEFENTÉS

AZ IGAZGATÓ TANÁRSÁG

1858

EMICH GYÖZSÉV NYOMTATÁSA

1858

I. Az akademia munkálkodásai 1859-ben negyvenhat osztály- s öszves, úgy három nagygyűlési ülésben folytak.

1. A nyelv- és széptudományi osztályban mindenek előtt a *nagy szótár* ügye felemlitendő. Kész levén e nagy munka, első kidolgozásában, *Czuczor Gergely* rt. a más-salhangzók grammatikai természetéről a gyökszókbán értekezett; továbbá teljes kimutatását adta a mással- és önhangzók-kal kezdődő gyökszóknak és származékaiknak; a gyökszók nemződését s alakulások módjait; úgy a homonym szókat, majd a szóképzés és szóragozás törvényeit fejtegette hat külön előadásban. *Imre Sándor* lt. a magyar szógyök mivoltáról és változásairól; *Fogarasy János* rt. a hangsúlyról, s ismét a számnevek eredetéről; *Hunfalvy Pál* rt. a magyar igeidők használatáról; *Máchik József* tanár a birtokok alkatrészeiről és szerkezetéről; *Zsarnay Lajos* lt. Tsétsi János helyesírási rendszeréről értekeztek. *Lugossy József* rt. nyelvészeti irány-eszméit fejtegette s némely skyth-europai szómaradványokat mutatott fel a VI. századból; *Fábián István* lt. a nyelvkülönbség, nyelvrokonság s nyelvvizsgálati rendszerekről, *Mátyás Flórián* lt. a hasonlító nyelvészetről s a m. nyelv ékirati fontosságáról, *Ballagi Móricz* rt. a magyar nyelvészkedés köréről, s bevezetőleg a sémi gyöknyomozásról, *Csengery Antal* rt. a nyelvészeti palaeontologia módszeréről értekeztek. Korán elhunyt társunk *Reguly Antal* urali készlete feldolgozásával *Hunfalvy Pál* rt. bizatván meg, ki az elhunyttal annak utolsó életévében a tudomány nagy szerencséjére sokat értekezvén, szinte maga bírja kirekesztőleg e becses hagyomány kulcsát, e tanulmányok és munkálkodások első mutatóványaúl egy vogul mondát mutatott fel, azt fordítva, s nyelvtani és szó-magyarázatokkal derítve fel; azóta pedig annyira haladott „A vogul nyelv és nép“ című nagy munka kidolgozásában, hogy

a népismertető rész, melynek szakaszai: a vogul föld és nép, vogul mondák és énekek, a vogul föld története, s a vogulok viszonya más rokon nyelvű népekhez, már néhány hónap múlva mehet sajtó alá, s a történet, földirat, mythologia, költészet és nyelvtudományt lényegesen fogja gazdagítani. *Vámbery Armín* Konstantinápolyban török-csagatái-magyar nyelvhasznító szókönyvet terjesztett elő, s a nyelvhasznító anyagok öregbítésére 600 török példabeszédet és száz eredeti szólásmódot jegyzett össze s küldött be. *Lukács Móricz* tt. a román nyelvek alakulását, s *Fogarasy János* rt. Heyse nyelvtudományi rendszerét; végre *Vass József* lt. cornelius-neposi szótárabeli irányeszméit terjesztették elő.

A *Magyar Nyelvmélekek* során folytak a munkálatok úgy, hogy a közelebbi évben a IV. kötet kiegészítve, s a sajtó alatt levő Régi Magyar Nyelvtanírók gyűjteménye teljesen megjelenhetik. Végre az *irodalomtörténeti szakban Toldy Ferencz* rt. az akadémia megbízásából „Kazinczy és Kora“ című munka első részét adta.

Szógyűjteményeinkhez *Csaplár Benedek* tanár, *Kubriczky András* taksanyi pléb. és id. *Mándy Péter* urak gazdag adalékokat nyújtottak a Tájszótárnak sajtó alá készülő második kötetéhez; valamint ifj. *Endzsel Sándor*, *Mándy Péter*, *Mártonffy Károly* és *Szeberényi Lajos* urak, nógrádi, szatmári, hevesi, és makai helynevek magyarázó gyűjteményeit; végre Dr. *Patachich Károly* úr műszói készleteinkhez egy gazdag „magyar zeneműszótárt“ három kötetben; melyekért élünk ez alkalommal az akadémia szíves köszönetét nyilvánosan is kifejezni.

A széptudományi szakban értekeztek: *Fábián Gábor* rt. a próza prozodiájáról, *Arany János* rt. azon viszonyról, melyben Zrínyi a költő Tassóhoz s mindketten Virgilhez állanak, *Szász Károly* lt. a műfordítás elveiről; végre *Barabás Miklós* lt. a festészeti távlatanról.

2. A philosophiai osztályban *Somogyi Károly* lt. a bölcsezet lényegéről és feladásáról; *Horváth Cyrill* rt. folytatólag a pozitív és negatív philosophiáról; *Hoványi Ferencz* tt. a bölcsezeti zátonyok és örvényekről; *Greguss Ágoston* lt. a materialismus hatásairól; *Purgstaller József*

rt. a fejlődés eszméjéről; *Szilasy János* tt. a nemzeti és egyéni fejlődésről; *Podhradczy József* rt. a pogány vallásbani dualismusról; *Hunfalvy Pál* rt. az aristotelesi kategoriákról; *Mészáros Imre* lt. Seneca bölcsészetről; *Erdélyi János* rt. Apáczai Csere János bölcsészetről; *Szalai István* lt. az anyag, szellem és lélek közötti viszonyról, végre *Ney Ferencz* lt. a divat erkölcsi súlyáról értekeztek.

3. A törvénytudományi osztályban *Récsy Emil* lt. a jogtudományról, mint jogtételek forrásáról; *Pauler Tivadar* rt. az elévülés észjogi alapjáról, ugyanő a halálbüntetés körüli kérdés újabb fejleményéről értekezett; *Karvasy Ágoston* lt. a Buda-városi jogkönyvet ismertette, főleg jogi és államgazdasági szempontból; *Bartal György* tt. egy XVII. századbeli záloglevelet ismertetett, adalékul a magyar örököségi jog történetéhez; ugyanő a magyar vérszerződésről értekezett, figyelve a csiki székelykrónika kérdésére is; *Konek Sándor* lt. Magyarország bűnvádi statistikáját adta 1855, 6, 7. évekről; sismét ahoz különösen az uzsora-vétségstatistikáját.

4. A történettudományi osztályban *Csengery Antal* rt. az őstörténeti tanulmányok nemzeti érdekéről s a scythák nemzetiségéről; *Pauer János* lt. a pogány magyarok igyekvéséről történetök fentartásában; *Érdy János* rt. a besenyő nemzet különféle neveiről; *Podhradczy József* rt. a „magyar“ nevezet története és jelentéséről értekeztek; *Wenzel Gusztáv* rt. tanulmányokat terjesztett elő Magyarország megerendszere felett; *Knauz Nándor* lt. az országos tanács és országgyűlés történetét adta 1445-től 1452-ig; *gr. Mikó Imre* tt. Erdély különválását adta elő Magyarországtól; *Ráth Károly* lt. a Győr megyei hódoltságokat; *Szilágyi Sándor* lt. Kemény János fejedelemségét illusztrálta új adatokkal; s ugyanő Bánfi Dénes korát és megöletését; *Szilágyi István* lt. a szatmári békepontok szövegének egybehasonlító vizsgálatát, végre *Wenzel G.* rt. Kovachich M. Gy. Horváth István és Fejér György magyar történet-mívelők jellemzését, adták. — A *Turcicák* gyűjteményéhez újra is Konstantinápolyban lakó honfi társunk *Vámbéry Armin* járult török írókból vett, hazánkat illető részek fordításaival. — A *földírat*hoz tartozólag *Czinár Mór* lt. a Győr vármegyében is hajdan

létezett Sabáriáról értekezett; *Hunfalvy János* lt. Strabon, Ptolemaios, Büsching és Ritter nézeteit fejtegette a földíratról; *Magyar László* lt. pedig Déli-Afrikából tudósítást adott Moluva v. Moropou és Lobal országokról. — Végre az éremtanhoz tartozólag *Kiss Ferencz* lt. a karikapénzről, mint fizetési és ékszerről a történet-előtti korban s annak szabályozott pénzrendszerre történt átmeneteléről s végre megszűnéséről, *Érdy János* rt. pedig az aranyforintról értekeztek.

Ezekén kívül a történettudományi osztály kebelében két állandó bizottmány működött, u. m. a *Történelmi Bizottmány*, mely az akadémiai évben a Magyar Történelmi Emlékek gyűjteménye első vagy is okleveles osztályában négy kötetet adott, mik közül három a brüsseli, egy pedig a londoni könyv- és levéltárakban találtató, hazánk történetét felderítő okmányokat tartalmaz: amazokat *Hatvani Mihály*, ezt *Simonyi Ernő* külföldön lakó hazánkiai buzgó közre- munkálásaiknak köszönjük; a második vagy is Scriptorok osztályában *Szalay László* rt. gondjai alatt Verancsics Antal primás és kir. helytartó munkáiból ismét két kötet készült; melyeket ugyanezen nevezetes államférfi és író még több kötetnyi munkái, Brutus János Mihály történetkönyvei *Toldy Ferencz* által, s magyarul író régibb koriróink közül Illésházy István nádor naplója, Mikó Ferencz historiája, Gyulaffy Lestár töredékei, Szamosközi János nevezetes évjegyzetei és Apor Péter több rendbeli munkái: mind ezek *Kazinczy Gábor* lt. buzgó nyomozó fáradozásai gyümölcseiként, fognak követni. — Továbbá a történelmi Tárból egy kötet jelent meg, melyhez *Wenzel*, *Szilágyi Sándor*, *Kazinczy Gábor*, *Révész Imre*, *Podhradczky József*, *Érdy János* és *Nagy Iván* urak szolgáltattak becses adalékokat. — A *Török-Magyar Kútfők* gyűjteményének kiadása, melyhez Tomori Anasztáz társunk áldozatos hazafisága másodszor is négyszáz ft költséggel járult, egyedül azért nem indíttathatott még meg, mert az annak gondjaival megbizott *Podhorszky Lajos* lt. külföldi útjáról még nem tért haza.

Az *Archaeologiai Bizottmány* közzé tette Közleményei első kötetét, melyben *Ipolyi Arnold* és *Wenzel Gusztáv* műtörténeti, *Paúr Iván* epigraphikai és *Kiss Ferencz* éremtani becses munkákat adtak; s készül egy második, melyhez már

eddig is Érdy és Ipolyi társaink fontos munkálatokkal járultak.

5. A matematikai osztályban *Weisz Armín* lt. a kúpszeletekkel szoros összeköttetésben levő néhány még alig ismert vonalok tulajdonairól értekezett, *Kruspér István* lt. a Stampfer estelési és távmérési módszeréhez készített új táblákat; *Petzval Ottó* rt. a gőzgépek feltalálása és szerkesztése birálatos ismertetését adta; *Győry Sándor* rt. Armellino hangolási módszerét ismertette és bírálta; *Fest Vilmos* rt. a Somogyban létesült első téglaut tudományos ismertetését adta, végre *Hollán Ernő* lt. az újabb szerkezetű vasúti hidakról, különösen a rácsrendszerről értekezett.

6. A természettudományi osztályban végre *Nendtvich Károly* rt. a természettudományok szelleméről és azok befolyásáról az emberiség fejlődésére, *Schirckhuber Móricz* lt. a kísérletek hatásáról a természettudományok fejlődésére; *Jedlik Ányos* rt. a villanytelepek egész működésének meghatározásáról, *Sztoczek József* lt. a fémbaromiterről értekeztek. *Nendtvich Károly* rt. Magyarország több leiratlan kőszénfajai vegybontását; *Entz Ferencz* lt. a bor zamatos alkatrészei képződését; *Kéry Imre* lt. Arad vármegye természetrajzi ismertetését; ismét *Nendtvich Károly* rt. Buda vidéke dolomitjei történetét; *Szabó József* rt. Debreczen vidéke földtani méltatását adta. Végre *Pólya József* rt. a gerjekről, s *Galgóczy Károly* lt. a váltógazdaságot meghaladó folytonos termelési rendszerről és a gőzalagsövezésről „mint mostani ösmereteink szerint a termelés hatványozásának netovábbjáról“ értekeztek.

II. Itt keil akadémiai életünkben egy kedves epizódot felemlitenünk: a *Kazinczy Ferencz születése százados ünnepének* megünnelését oct. 27-én. Azon munkák, melyeknek létesülését az akadémia ez alkalomra eszközölte, úgy hiszi, nem megvetendő adalékok az irodalomhoz és irodalomtörténethez; de a fő becslet ez ünnepély emelésében a nemzet lelkes és több irányban tettleges hozzájárulásának tulajdonítja, mely azt valódi eseménynyé emelte. Az akadémia kötelességének tartotta nyilvánosan kifejezni háláját azon férfiú irányában, kiben mai

irodalmi nyelvünk megalapítóját ismeri el; s örvend, hogy e halanyilatkozás az öszves nemzetnél viszhangra talált.

III. Ez évben is az akademia előtt több pályázat folyt. A *gr. Teleki-féle* drámai jutalomra nyolcz szomorújáték, a *gr. Karácsonyi-féle* szinte drámai jutalomért négy vigjáték versenyzett. Amott *Tóth Kálmán* úr nyerte a koszorút „Két királyné“ czimű szomorújátékával, itt *Péter Pál* „A telivér“ czimű vigjátékkal. A folyó évi júniusra hirdetett *Marczibányi-féle* nyelvtudományi jutalomkérdésre munka nem érkezett. — A Kazinczy-százados-ünnep emelésére kihirdetett *történeti-széptani* jutalomkérdésre pályázott egy műnek oda nem íteltethetett a díj; ellenben a *költői feladásra* érkezett tizennégy költemény közül nem csak a kihirdetett jutalom, hanem egy második is oda íteltethetett: melyek elseje *Tompa Mihály*, másodika *Szász Károly* I. tagoknak jutott. — A *Nagy-Károly jutalomra* kihirdetett természettudományi versenyen, úgy az *Újváry-féle* életrajzi versenyen megjelent egy-egy pályázó nem lett nyertes. — A *gr. Nádasdy-Tamás-féle* eposi pályázaton kilencz versenyző jelent meg, kik közül egy, *Szász Károly* lt., nyerte el a jutalmat.

Szinte ez akademiai év folytatában a hazafiság szent érzése négy új tért nyitott a tudományos és irodalmi munkásság előtt. Szegedi építész *Kovács István* úr egy százhusz arannyal jutalmazandó építészeti kézikönyvnek verseny útján előidézésére kérte az akademia; egy buzgó egyházi férfiú száz aranyat tett le *Lucanus Pharsáliája* legszerencsésebb fordítója számára; mélt. *Károlyi Zichy grófné* két rendbeli gyönyörkötetve oktató olvasókönyvre, főleg leányok számára száz és külön negyven aranyat tűzött ki; végre *negyvenöt nemes magyar hölgy* tiz évre alapított egy *nődjét* közhasznú tudományos kézikönyvek előállítására. Mindezekről külön jelentések szólnak.

IV. Köz z é t é t e t t e k ez akademiai évben a következő munkák: 1. *A. M. Tud. Akademia Évkönyvei*. IX. köt.: Az 1858-ki közülés tárgyai. — 2. Magyar Akademiai Értesítő. Nyelv, philos., törvény- és történettud. osztályok. Pest, I—VIII. füz. — 3. Magyar Akademiai Értesítő. Matematikai és Természettudományi Osztályok. I. füz. — 4. *Monumenta Hungariae Historica*. Magyar Történelmi Emlékek.

Első Osztály : Okmánytárak. II—V. kötet. és Második Osztály : Írók, IV. V. kötet. — 5. *Magyar Történelmi Tár*. VI. kötet. — 6. *Archaeologiai közlemények*. I. kötet. — 7. *Finn Nyelvtan*, írta Fábrián István. — 8. *Kazinczy Ferencz és Kora*. Írta Toldy Ferencz. I. és II. könyv. — 9. *Akademiai Emlékkönyv* a Kazinczy Ferencz születése évszázados ünnepéről oct. 27. 1859. — 10. *Történeti, bibliai és gúnyoros magyar Énekek Dallamai a XVI. századból*. A M. T. Akad. megbízásából megfejtve közli Mátray Gábor. — 11. *Logika lélektani alapon fejtegetve* Brassai Sámuel által. — 12. *A magyar Országos Tanács és Országgyűlések Története 1446—1452*. Előadta Knauz Nándor. — A „Magyar Nyelvészet“ című folyóirat ez évben is pártoltatott.

V. A személyzetben halál által az akadémia hat érdemes tagját veszítette el, úgymint : a *philosophiai osztályban* Szilasy János tt. a *törvénytudományi osztályban* Tocqueville Elek külf. l., a *történettudományiban* Kiss Ferencz belső, és Ritter Károly külf. lev., a *mathematikaiban* Gáty István lev., végre a *természettudományiban* b. Humboldt Sándor külf. lev. tagjait; kikben részint buzgó közremunkálókat, részint, mint az elsöben, egyszersmind céljainak anyagi áldozatokkal is előmozdítóját, őszintén kesergi.

VI. Külső összeköttetései az akademiának négy becses testületével nevedtek, miután a krakai tudós társaság, a helsingforsi finn egyetem, a manchesteri Philosophical Society, s a new-orleansi tudományos akadémia által esereviszonyba lépésre szólíttatott fel; melyekhez még a hazai tudományos egyesületek közöl a pesti szerb társaság járult.

VII. A nemzeti tudományosság előmozdítása körül folyvást nevedő tettleges buzgóság jeleiként tűnnek fel a már említett jutalom-alapítványokon kívül, miknek kezelésére fel-szólíttatott, továbbá Tomori Anasztáz kettős ajándékán kívül, melyek egyike 250 ftban a Kazinczy-érem előállítására, másika, 400 ftban a Turcicák nyomtatására van szánva, és Hol-lán Ernő visszaajándékozott 50 arany jutalmán kívül, azon újabb alapítványok, melyekkel ez év folytán ez intézet pénztökéje neveltetett, mint alább látható.

P É N Z T Á R.

A MAGYAR TUD. AKADEMIA ALAPITVÁNYAI ÉVREND BEN

1826-tól 1859-dik év végeig.

	pft	kr.	pft	kr.
1826.				
Gróf Széchényi István	60000	—		
Gróf Vay Ábrahám	8000	—		
Gróf Andrássy György	10000	—		
Gróf Károlyi György	40000	—		
Gróf Széchényi Pál	10000	—		
Gróf Batthyány Iván	10000	—		
Gróf Esterházy Mihály	10000	—		
Justh Gábor	1000	—		
Gróf Teleki József, Ádám, Sámuel és László testvérek	5000	—		
Gróf Esterházy Károly	10000	—		
Inkey Imre	1000	—		
Szepesi Szabó István	200	—	165200	—
Gróf Pálffy Ferenc holtiglani alapít- ványa, évenként 400 ft.				
1827.				
József főherczeg nádor	10000	—		
Gróf Cziráky Antal	3000	—		
Gróf Festetics László	10000	—		
Pápay Sámuel	1000	—		
Hg Batthyány Fülöp	40000	—		
Gróf Keglevich János	4000	—		
Gróf Zay Károly	2000	—		
B. Mandell Károly	1000	—		
Kopácsy József veszprémi püspök	1000	—	72000	—
1828.				
Jankovics Miklós	1000	—	1000	—
1830.				
Gróf Károlyi István	20000	—		
Gróf Károlyi Lajos	10000	—		
Szabad királyi Buda város	2000	—		
Vedres István	200	—	32200	—
1831.				
Sándor István hagyományaképen az ország pénztárából 8840 ft. s e tőké- hez számított 967 ft 6 kr. kamatok	9807	6		
Vághy Ferenc	400	—		

Oldal .

270,400 —

	pft	kr.	pft	kr.
Átvitel			270,400	—
Hont megye	20	44		
Fiume városa	1000	—		
V. Ferdinánd ő felsége	10000	—	21227	50
1832.				
B. Prónay Sándor	2000	—		
Ürményi Ferenc	2000	—		
Bujanovics Sándor	400	—		
Villax Ferdinánd, zirci apát	1000	—		
Győri evang. gyülekezet	231	14		
Fehér megye	610	—		
Kolosváry Sándor, kanonok	400	—		
Döme Károly, kanonok	300	—		
Perlaky Károly	100	—		
Kálmán János, plebános	100	—		
Nagyszombat városa	200	—		
B. Szepeszy Ignác pécsi püspök holtig- lani ajánlata 600 ft				
Gévay Antal holtig ajánlata 50 forint				
Bács megye	352	—		
Nyitra megye	1000	—	8693	14
1833.				
Matus Ferenc végrendeleti hagyománya	45	36		
Illós József végrendeleti hagyománya	40	—		
Komárom megye gyűjtéléke	500	52		
XVI szepesi város küldeménye	200	—		
Kőszeg városa küldeménye	5	—		
Kőrösi Csoma Sándor alapítványa 200 arany, vagyis;	940	—		
Csekönics János évenkénti holtig aján- lata: 48 forint	—	—		
Ittebei Kis Antal évenkénti holtig ajánl. 100 forint	—	—	1731	28
1834.				
Mosony megye gyűjtéléke	89	36		
Kovács János alapítványa	1000	—		
Mocsónyi János	100	—		
Bydeskuthy Lajos	10	—		
Törökbecsei uradalom	100	—		
Nagyszentmiklósi járás	124	24		
Nagykikindai kerület	80	—		
Gróf Gyulay Albert	50	—		
Endrődy József	100	—		
Lázár Agoston	400	—		
Karácson István	100	—		
Nikolics János	100	—		
Dadányi Szilárd	100	—		
Damaszkin Antal	100	—		
Malenicza Miklós	100	—		
Bács megye újabb gyűjtéléke	100	6		
Gróf Teleki József külön alapítványa	2000	—		

	pft	kr.	pft	kr.
Átvitel			302,052	32
Károly főherczeg ö cs. k. fensége	10000	—		
Szabadka városa	300	—	14951	6
1835.				
Franyova mezőváros	2	—		
Nákó János	1000	—		
Névtelen	88	12		
Kolozsvári unit. főiskola olvasó társasága	5	—		
Forgó György végrendeleti hagyománya készpénzben s Rothschildféle államkötelezvényben	1250	—		
Házy Alajos hagyománya	500	—		
Külkey Henrik ajándéka	31	26		
Mayer János londoni szücs ajándéka	50	—	2926	38
1836.				
Gróf Esterházy Miklós alapítványa	4000	—		
Fodor Pál végrendeleti hagyománya	100	—		
Nagyenyedi casino	40	—	4140	—
Bohus János holtig ajánlata évenként 200 forint				
1837.				
Perlaki Dávid „Történeti adatok“ című munkájából 50 példány, 20 krjával: 16 ft. 40 kr.				
Kucsera Lőrincz „Rövidutú visszahe-lyezés“ című munkájából 100 példány 30 krjával: 50 ft.				
Hrabovszky Dávid „Utazási rajzok“ című munkájából 20 példány 2 ft 40 krjával.			63	20
1838.				
Perlaky Dávid győri gyűjteléke	40	24		
Perlaky, Kucsera és Hrabovszky munkáiból jövedelem	28	—	68	24
Acsády Sándor „Magános magyar törvény“ című munkájából 50 példány, 2 ftjával: 100 ft.				
Nagy Pál „Historia Universalis“ munkájából 20 péld., 3 ftjával 60 ft.				
1839.				
Gegő Elek küldeménye	32	—		
Missich István végrendeleti hagyom.	80	—		
Dr. Viola József ajándéka	75	—		
Drnovszky Ferencz 10 arany, vagyis: Berzsenyi versei első kiadása eszköz- lőitől.	47	—		
	200	—		

	pft	kr.	pft	kr.
Átvitel			324,141	40
Gorové testvérek alapítványa . . .	1000	—		
Kucsera, Hrabovszky s Acsády munkáiból bevétel.	62	48	1496	48
Egyed Antal "Ovid pontusi levelei"ből 400 példány, 30 krjával: 200 ft.				
1840.				
Peregriny Elek „Magyarok történetei“ 50 példánya árából . . .	25	—		
Horváth Endre hagyománya „pázmándi magánya“ eladásából . . .	300	—		
Guzmics Izidor jutalom-aranyai viszszaajándékozásából . . .	231	25		
Névtelen tanulóktól . . .	2	—		
Zob János . . .	8	30		
Pollák Márk és neje alapítványa . .	700	—	1261	55
1841.				
Lakos báró, tiszteletdíja viszszaajándékozásából . . .	15	30		
Tököl Szabbas alapítványa . . .	2000	—		
Péczy József jutalom alapítványa . .	5000	—	7015	30
Jerney János r. tag ázsiai utazására ajánlott 3000 ft (önmaga felhasználta)				
1842.				
Benevics Pál végrendeleti hagyománya.	100	—		
Kanitz M. L. állam- és Esterházy sorsjegyekben . . .	190	—		
Perlaky, Kucsera és Nagy Pál munkái árából . . .	86	32	376	32
1843.				
Forgó György által hagyományozott 250 fto Rothschildféle államkötelevény eladatván 370 fton, nyereség	120	—		
Csekonics János 48 ft évi járulékát átváltoztatta alapítvánnyá . . .	1000	—		
Krumbholz János végrendeleti hagyom.	400	—		
Halász Imre ajándéka 12 arany vagyis:	54	—	1574	—
Pák Dénes „Vadásztudományából“ 50 péld., 30 krjával: 25 ft.				
Fekete János „Gyors számítójából“ 50 péld. 30 krjával: 25 ft.				
Végh István „Jegyzemények Sz. Máté evangéliumára“ munkájából 50 péld. 2 ftjával: 100 ft.				
Oldal . . .			335,866	25

	pft	kr.	pft	kr.
Átvitel			335,866	25
1845.				
Vrányi Argir	200	—		
Marczibányi nemzetség jutalomalapítványa, az akad. kezelésére bízva	4000	—		
Ugyanannak tőkésített kamatai	3702	½		
Vitéz József jutalom-alapítványa	800	—		
Ugyanannak tőkésített kamatai	220	—	8922	34 ½
1846.				
A Marczibányi intézettől Horváth István által kiadott jutalmazott feleletekből 200 példány, 1 ft 20 kr-ával.				
1847.				
Ujváry Mihály külön történeti jutalom kérdésre ajánlott fel 15 aranyat				
1849.				
Miskolczy Mihály végrendeleti hagyománya	100	—	100	—
1850.				
Pyrker László egri érsek végrendeleti hagyománya	2000	—	2000	—
1851.				
Juranics László pécsi prépost végrendeleti hagyománya	400	—	400	—
1853.				
De Ligne-Pálffy Eugenia grófné végrendeleti hagyománya	2500	—		
Gr. Teleki József „Hunyadiak korából“ jövedelem	1042	3	3542	8
Tóth Lőrincz „Uti tárcájából“ 488 füzetet, s „Eszmék a m. tudományosság, akademia s iskolaügy körül“ című munkájából 112 kötetet, 20 kr-ával: 200 ft.				
1854.				
Légrády László végrendeleti hagyománya	100	—		
Kovács Károly végrendeleti hagyom.	600	—		
Borsiczky Dénes végrendeleti hagyom.	2000	—		
Kovács Miklós erdélyi püspök végrendeleti hagyománya 100 arany, vagyis	450	—		

	pft	r.	pft	kr.
Átvitel			350,831	7½
Gruber György tisztt. kanonok alapítv.	6400	—		
Gróf Teleki József „Hunyadiak korából” jövedelme	2110	—	11660	—
1855.				
Szentiványi Bogomér alapítványa	2000	—		
Marton János alapítványa 300 arany vagyis	1250	—		
Gróf Teleki József „Hunyadiak korának” jövedelme	400	—		
Gróf Teleki József alapítványa	36000	—	39750	—
Egyed Antal aput „Ovid keserveiből, pontusi leveleiből és saját elégiáiból” 300 példányt				
1856.				
Egy névtelennek alapítványa urbéri papirokban	100	—		
Bozda Naum végrendeleti hagyom.	100	—		
Szilasy János nagy-váradi kanonok alapítványa, urbéri papirokban	500	—		
Szilasy János nagy-váradi kanonok ajándéka philos. munkája jövedelméből	60	—		
Sámuel Alajos alapítványa	1000	—		
Nagy Károly r. tag évenkénti holtig ajánlata visszaajándékozott akadémiai fizetéséből 300 ft. gr. Teleki J. „Hunyadiak korának” jövedelme	1277	30	3037	30
1857.				
Akadémiai épületre				
Ujhelyi Róbert	40	—		
Mészáros Dániel	4	—		
Krasznay Gábor	20	—		
Krasznay Péter	6	—		
Ferenczy Lajos	20	—		
Tokaji Nagy Lajos	20	—		
Kállay Bertalan	100	—		
Kállay Miklós	100	—		
Gömöry Pál	50	—		
Elek Pál	20	—		
Farkas Miklós	10	—		
Buró Horváth Gedeon	30	—		
Fráter Sándor	20	—		
Vandrák Miksa	10	—		
Kállay Sándor	20	—		
Id. Zoltán Ferenc	30	—		
Korányi Frigyes	25	—		
Kobilicz Károly	25	—		
Oldal			405,278	37½

	pft	kr	pft	kr.
Átvitel			405,278	37 1/2
Névtelen	20	—		
Baksay István	10	—		
Névtelen	25	—		
Veszprémi János	20	—		
Szabó János	10	—		
Gróf Pálffy János alapítványa	4000	—		
Wolfinger Ferenc végrendeleti hagyománya	160	—		
Schechovits egri kanonok végr. hagyom. urbéri papirokban	500	—		
Pelbári Illés ajándoka	5	—		
A bécsi Pazmaneum növendékei	25	—		
Szeredy János, jogász	2	—		
Keglevich János gr. alapítványa urbéri papirokban fizettetvén be, egyes-ség útján kiegyenlítésül	590			
Gr. Teleky József „Hunyadiak korának” jövedelméből	400			
Nyiregyháza városa alapítványa	1000			
Heckenast Gusztáv alapítványa	1000			
Egyed Antal „Ovid elváltozásaiából” 300 példányt				
Gr. Nádasdy Ferencz jutalom-alapítványa	5000			
Pfeiffer Ferdinand életirási külön jutalomra : 50 arany				
Simonffy Kálmán alapítványa	100			
Csapó Ida, Kis Pálné asszony végrendeleti hagyom. 200 arany, vagyis	900		14312	
1858.				
B. Szina Simon alapítványa	80000	—		
Beodrai gr. Karátsanyi Guido alapítv.	30000	—		
Gr. Dessewffy Emil ajánlata (házépítésre)	3000	—		
Haczell Márton jutalom-alapítványa	1025	—		
Teleki József gr. „Hunyadiak korának” jövedelme	3471	39		
Id. Bene Ferencz alapítványa	200	—		
Börzsönyi János alapítványa	200	—		
Házépítésre : Mahavovszky János	10	—		
Erdőhegyi Antal	5	—		
Koczogh János	20	—		
Kállay Ödön	40	—		
Ábrányi Aurél	25	—		
Okolicsányi Gusztáv	10	—		
Nyiri Ferenc	10	—		
Údvarhelyi Károly	20	—		
Hegymeghy N.	10	—		
Bodnár Gábor	20	—		
Farkas Boldizsár	10	—		
Névtelen	10	—		
Oldal			419,590	37 1/2

	pft	kr.	pft	kr.
Átvitel			419,590	37 1/2
Nemes Pál	10	—		
Jármy Imre	20	—		
Irányi István	25	—		
Péchy Pál	30	—		
Csuhá Tamás	50	—		
Vay Dénesné	40	—		
Seregi Józsa	4	—		
Hollaki Antonia	5	—	118,270	39
Ezen alapítványokhoz járulnak a tőké- sitett kamathatodok, u. m. 1857 végeig 98,135 ft 44 5/6 kr. 1858-ban : 4,371 ft 15 5/6 „ 102,507 ft 4/6 kr.			102,507	4/6
			640,368	17 1/6
vagyis ausztriai értékben			672,386	70
1859.				
Gr. Teleky J. „Hunyadiak kora“ jöve- delméből	1575	50		
Simon Endre házépítésre	10	—		
B. Kray Mária házépítésre 100 arany, vagyis napi érték szerint	480	—		
Purgstaller József házépítésre	26	25		
Szilasy János nagyvárad kanonok	2562	—		
Bécsi pazmaneum növendékei	73	—		
Deáky Zsigmond püsp. alapítványa	2400	—		
Bécsi polytechnicum növendékei	525	—		
Egy magát megnevezni nem akaró honfi Ugyanaz házépítésre	525	—		
Király Ferenc házépítésre	203	54		
Fazékas László	5	25		
Mezőssy Tamás	5	25		
Somogyi Ignác	10	50		
Kállay Manó	21	—		
Kállay Ágos	63	—		
Böszörményi László	210	—		
Hubaffy Mihály	42	—		
Major Pál úr küldeménye Mosony s M. óvárról	21	—		
Dobsina város alapítványa	137	28	9945	61
	1050	—	682,332	31

Ezekhez járulnak következő egyes jutalomtételek és segédpénzek, melyek állandó természetűek nem lévén, az akadémiai tőkéhez nem számíttathatnak:

Főhg. Albrecht ö cs. k. fenségetől. b. Szina Simontól, és Bartakovics Béla egri érsektől évenként 100—100 ft. segélypénz „a Történelmi Emlékek“ kiadásának előmozdítására.

Úr hölgyek alapítványa, évenként 135 arany, kötelezve 10 évre; a növendék nőnem számára szolgálандó olvasó könyvek kiadására; melyhez 3—3 arannyal járultak:

Gróf Andrássy Gyuláné, gróf Andrássy Gabriella, Balogh Melanie, gr. Bánffyiné, Bárczay Lónyay Piroska, gr. Batthyány Lajos özve-

gye, Bohus-Szögyény Antonia, Csekonics Liptay Leonie bárónő, Czékus Mártonné, Fekete Lászlóné sz. Ruttkay Amália, Festetics Almásy grófné, gr. Forrayné, b. Gerliczi Vinczené sz. Sztankovánszky Erzsébet, Gerliczi-Kornis Luiza bárónő, Gyürky Vay Erzsébet, Kállay-Blaskovits Amália, gróf Karácsonyiné, Karácsonyi-Kiss Franciska, gróf Károlyi Edvárdné, szül. gróf Kornis Clarisse, Kinsky grófnő, Dadányi Iphigenie, Kóczán Józsefné Puky Franciska, Gróf Kornis Zsigmondné, Kovács Nedeczky Mária, Kuungyulai grófné, Bárány Laffert Konti Mathilde, Latinovics-Somssich Mária, Lónyay-Kazinczy Ottilia, Lónyay Menyhértné, Matkovics-Rhédey Anna, Gróf Nádasdy Leopoldné gr. Forray Júlia, Návoy-Almásy Anna, Nedeczky Ágnes, herczeg Odescalchi Gyuláné, Pázmány Domonkos Lydia, Plachy Ruttkay Mari, Szapáry Almásy Rozália, Szodoray Plattky Emilia, özv. Szűcs Lajosné, Tihanyi Rhédey Borbála, gróf Traunné, gróf Zichy Pálné, sz. gróf Kornis Anna, gr. Vay Dánielné, sz. báró Sennyey Amália, gr. Vay Beniczky Sarolta, Wass Gyulay grófnő, Wenkheim Szapáry Fanny grófnő.

Gr. Károlyi Györgyné, Zichy Karolina grófnő alapítványa ugyanezen czélra 140 arany.

Egy magát megnevezni nem akaró egyházi férfi jutalmatétele: 100 arany, Lucanus Pharsáliai fordítására.

Tomory Anasztáz urtól segédpénz a török történeti források kiadására 1848 s 1849 évre 400—400 ft.

Ugyanattól segédpénz a Kazinczy-érmek kiállítása költségeihez 250 ft.

PÉNZTÁR ÁLLAPOTA 1858 végén.

Bevétel:

I. Pénztár maradvány 1857-ről	45770 ft. 56½ kr.
II. Lefizetetalapítványi s hitelevényi tőkékből 140 a. 18921 " 3 " "	
III. Lefizetett alapítványi kamatokból	15922 " — " "
IV. Hitelevényi kamatokból	10305 " 35 " "
V. Elegy forrásokból	779 " 4 " "
VI. Atmenő tételek	115 arany 643 " 17 " "
	155 arany 92341 " 55½ " "

Kiadás.

A. Fizetésül tisztviselőknak s r. tagoknak	11378 ft. 20 kr.
B. Bérül cselédeknek	555 " — " "
C. Írói tiszteletdíjakra	155 arany 8437 " 33 " "
D. Szállás-könyvtár- és raktár-bérre	2416 " — " "
E. Fűtés- és világításra	419 " 59 " "
F. Könyvvétel- és könyvköttetésre	1197 " 12 " "
G. Nyomtatásra, metszetésre, rajzra	6204 " 6 " "
H. Ügyvédi, bélyeg posta- és szállítási költség	407 " 45 " "
I. Adóra	1668 " 51 " "
K. Mesteremberek számlái s hasonlók	541 " 18 " "
L. Rendkívüli költségek, elegy	195 " 9 " "
M. Atmenő tételek	1169 " 15 " "

155 arany 34590 " 28 " "
 S így levonván a 155 arany 92,341 ft 55½ kr bevételből
 a 155 " 34,590 " 28 " kiadást

pénztármaradvány 1859-re: 57,751 ft 27½ kr, vagyis
 austriai értékben: . . . . . 60,639 " 2 " "
 mely összegből 19,152 ft földtehermentesítési kötelezvényekben, 40,429 ft. 18¼ kr takarékpénztári könyvekben gyűmöleszőzik.

Kelt a M. Tudom. Akademia Igazgató-Tanácsának Pesten dec. 18. 1859. tartott üléséből.

Gróf DESEWFFY EMIL, s. k. Elnök.
 TOLDY FERENCZ, s. k. Titoknok.